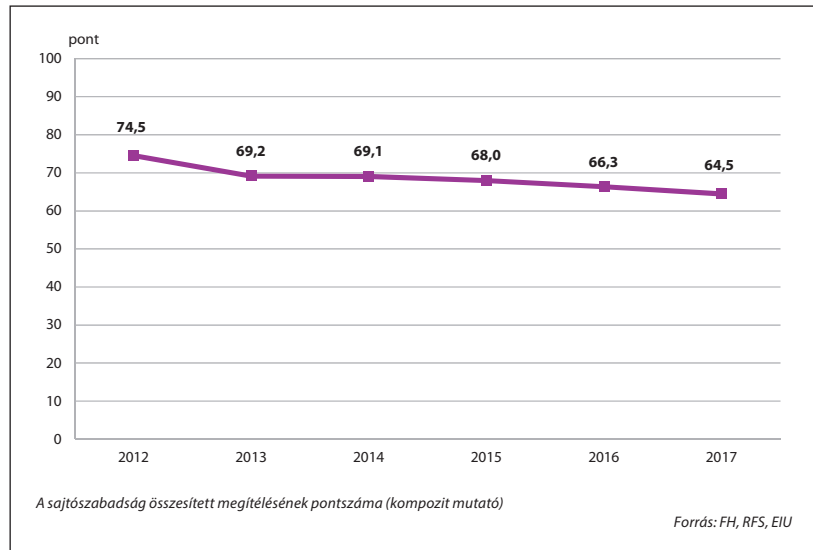

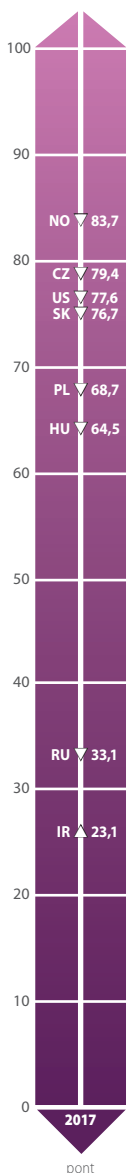
D.5.1. Összevont sajtószabadság-mutató

A sajtó szabadságának mérése alapvetően szubjektív elemekre épül, hiszen maga a szabadság is egy többféleképpen értelmezhető, szubjektív fogalom. A munkacsoport ennek jegyében olyan mutatókat keresett a sajtó szabadságának kifejezésére, amelyek szubjektív módon, széles gondolati körben képesek lefedni a sajtópluralizmus helyzetét. A nemzetközi felmérések közül a Riporterek Határok Nélkül (Reporters Without Borders) 180 vizsgált országot rangsorol. A legfontosabb vizsgált kritériumok a médiapluralizmus és a függetlenség, az újságírók biztonságának és szabadságának tiszteletben tartása, valamint a jogalkotási, intézményi és infrastruktúrális környezet. Az összevont sajtószabadság-mutató száz-as skálára vetítve jeleníti meg a Freedom House Freedom of the Press, a Reporters Without Borders Word Press Freedom Indexét, valamint az Economist Intelligence Unit Democracy indexének Civil Liberties alindexét úgy, hogy a magas értékek jelentik a sajtó szabadságát. Ezen indexek kétségtelen előnye, hogy hosszabb múltra tekintenek vissza, és önmagában mindegyik egységes módszertan szerint értékeli az országok gyakorlatát. További előnyük a széles körű ismertségük, presztízsük és egyszerű értelmezésük. A mutatók módszertani értelemben azonban alacsony megbízhatósággal jellemezhetők. A szubjektív elemek miatt az eredmények – a sajtószabadság értékelésére felkért személyektől függően – változhatnak. A 3 index összegzése egyfajta robusztusságot eredményez, amin a mért kisebb elmozdulások nem értelmezhetők, ellenben a nagyobb különbségek érvényességéhez nem férhet kétség. A 64,5–74,5 pontos magyar adat értelmezéséhez viszonyítási alapként szolgálhat mind a törvényi szabályozást tekintve, mind a joggyakorlatában liberális demokráciaként működő Norvégia, amely 83,7 ponttal szerepel. Az adatok alapján 2013-tól kezdődően folyamatosan romló tendencia figyelhető meg a mutatóban, amelynek értéke 2015-ben

és 2016-ban tovább romlott. Amíg 2013-ban 69,2, 2014-ben 69,1, 2015-ben 68,0, 2016-ban 66,3, addig 2017-ben már csak 64,5 ponttal jellemezhető a hazai sajtószabadság szubjektív megítélése. A visegrádi országok közül az összevont mutatók alapján hazánk teljesíti a leggyengébbet: Csehország, Szlovákia és Lengyelország magasabb pontszámmal rendelkezik, vagyis ezekben az országokban erősebbnek ítélik a sajtószabadság érvényesülését.

További összehasonlításként megemlíthető, hogy Magyarország a kiválasztott nyolc ország átlagához közel helyezkedik el. Az egyes országok sajtószabadság-mutatói csökkenő sorrendben a következők: Norvégia – 83,7; Csehország – 79,4; USA – 77,6; Szlovákia – 76,7; Lengyelország – 68,7; Magyarország – 64,5; Oroszország – 33,1; Irán – 23,1. Habár a sajtószabadság megítélése – annak természetéből adódóan – nehezen megfogható, szubjektív elemeken alapul, értékelése mégis kiemelten fontos a demokratikus jogállam minőségének meghatározása szempontjából. A sajtó- és szólásszabadság teljes körű érvényesülése nélkül nem beszélhetünk szabad demokráciáról sem, mert a választópolgárok nem jutnak hozzá a politikai álláspontjuk kialakításához szükséges valós információkhoz.

A 2012 óta tartó negatív tendencia 2017-ben tovább folytatódott, a sajtószabadság hazai megítélése 2012 óta most a leggyengébb.

Forrás: FH, RFS, EIU